

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia

PIATA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —
TELEFON 278.

Abonament anual 160 lei.
Pentru străinătate 200 lei.
Anunţuri, reclama, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuşi, cetăţene, şi pentru
tine, la libertate, legalitate şi cinste.

Situaţia politică de astăzi şi de mâine.

Toate ziarele se ocupă de fratelivele ce-ar urma pentru un acord sau fuziune între partidul naţional-ţărănesc şi partidul popular.

Înainte de toate trebuie să precizăm că dacă există convorbiri între diverşi membri ai celor două partide — conducerea partidului naţional-ţărănesc nu duce astăzi nici un fel de convorbiri sau tratative.

Situaţia politică este continuu examinată de conducerea partidului naţional-ţărănesc, şi orice fapt nou sau propunere nouă trebuie cercetată în consideraţiunea că ţara se află în împrejurări care pot influenţa în bine sau rău viitorul chiar cel mai apropiat.

Situaţia politică este astfel în cât, deşi tendinţa a fost să se lase factorul popular (partidul naţional-ţărănesc) la o parte în succesiunea la guvern, astăzi atât partidul liberal cât şi cel averescan se izbesc la fiecare pas de prezenţa acestui factor puternic peste care nu se mai poate trece.

Partidul naţional-ţărănesc nu este o organizaţie politică alcătuită de sus în jos — aşa cum sunt celelalte partide de la noi — ci este un produs social, forţă stăvilă la continua dictatură a unor grupe de oameni ce nu ţin seama decât de interesele lor.

Forţa aceasta, chiar neorganizată — aşa cum a fost în trecut în Ardeal şi Banat — prinde înălăuntrul ei masele populare ca şi păturile ce suferă dela oraşe pe urma dictaturilor incapabile de-a nimici curentul democraţiei naţionale, în cadrele căreia se organizează această putere uriaşă.

După ani grei de luptă, de intrigi şi lovituri de stat — cu tot monopolul de guvernare al partidului liberal, partidul naţional-ţărănesc stă dărz pe poziţiile cucerite şi face imposibilă continuitatea vechei şi dezastruoasei politici de până astăzi.

Situaţia este atât de evidentă încât acei factori din guvernul actual cari înţeleg să rupă continuitatea politicii liberale, în mod firesc s'au adresat partidului care singur poate pune ştăvilă dezastrului ce ameninţă ţara. De-acî tratativele şi convorbirile ce-au avut loc — cari însă n'au dus la nici un rezultat altul decât că au evidenţiat şubreda poziţiune a guvernului ameninţat de partidul liberal că-i retragera protecţiei şi, deci, cu căderea.

Încercările de reluare a tratativelor şi rezultatele convorbirilor noi pentru realizarea ideii unui bloc anti-liberal, cum se spune, nu fac deocamdată preocuparea conducerii partidului naţional-ţărănesc. Dealtfel credem că se exagerează când

se afişează necesitatea unui bloc anti-liberal — când de fapt ceea ce vedem, ca o necesitate politică pentru ţară este aşezarea forţelor organizate politice în cadrele lor fireşti, prin gruparea elementelor democratice în jurul unui singur steag de luptă şi de realizări. Această grupare caută s'o împiedece şi astăzi partidul liberal care, firesc, s'ar vedea izolat şi aruncat într'un colţ, având înaintea lui, ostilă, întreaga ţară.

Împrejurările excepţionale de cari a vorbit şi d-l Ion Brătianu, grăbesc procesul politic şi social prin care va trece ţara, factorul determinat al situaţiei rămânând partidul naţional-ţărănesc, tocmai acel factor politic care a fost ostracizat şi înlăturat dela guvernarea ţării.

Acest partid va învinge chiar dacă nebunia ar întuneca minţea dictărilor de astăzi şi i-ar împinge la acte disperate.

Oameni fără suflet

Urmările triste ale procedurii unui preceptor la sate: o copilă arsă de vie.

Ni-se scrie:

În una din comunele din judeţul acesta s'a prezentat în 22 Dec. 1926 un agent de percepţie, ca să încaseze o parte din plata pământului împroprietărit. Cum mi-se spune plata se face fără a avansa vreun termen, căci bieţii împroprietăriţi sunt „plini de bani.” Când îi deschizi uşa şi îi ceri impuneri şi plăţi şi arunc, el trebuie să aibă bani, în caz contrar e îmbrâncit la primărie, ca Domnul preceptor să ia proces verbal.

Intocmai astfel s'a prezentat un alt agent de percepţie în primăvara anului trecut. El dase buzna în sat, ca uliul între găini şi striga pe stradă ca în circ: „cei pe cari v'am anunţat azi, mâne dimineaţă la orele 8 să fiţi cu banii la primărie, că de unde nu, vă iau pământul”. Oamenii năucii alergau unii la preot, alţii la primărie, ca şi când ar fi răsmeniţi, spunând îngâlbenaţi, că ei dau banii, numai dacă garantează domniul din sat de persoana care îi încasează.

Cazul de acum e întristător. El seceră o victimă. Agentul de percepţie în 22 Dec. anunţă pe la casele oamenilor împroprietăriţi, ca după masă să-i ducă banii ceruşi, la primărie. Cum un om n'a avut să-i ducă, de două ori a fost provocat în aceeaşi zi. La reperiţa provocare datornicul anunţă, că mâne la orele 8 dimineaţă îi va duce la sediul, să fie bun să-l aştepte.

„Nu se poate — fu răspunsul

Anul 1926 economic şi financiar

de prof. I. G. Munteanu.

I.

Din punctul de vedere economic şi financiar anul 1926 se aseamănă cu ceilalţi ani de după războiu. Greutăţile nu au fost uşurate. Neajunsurile se continuă, atât cele de ordin moral, ca reua administraţie şi descurajarea claselor producătoare, cât şi cele pur economice, ca insuficienţa mijloacelor de transport, fluctuaţiile valutare şi lipsa de credit.

Agricultura.

Producţia agricolă, principala ramură de economie naţională a fost satisfăcătoare. După datele recente rezultă ca valoarea anuală a produselor noastre agricole se ridică în anii normali la optzeci miliarde lei hârtie (cam două miliarde franci aur). În 1926 am atins această cifră. În prima linie figurează producţia grâului cu 300 mii vagoane, în valoare de treizeci miliarde lei hârtie. În a doua linie, porumbul cu 500 mii vagoane, în valoare de douăzeci

şi cinci miliarde lei. Apoi urmează orzul, ovăzul, secara, cartofii, fasolea. Din această producţie agricolă, esportul se ridică la douăzeci miliarde lei, adică două treimi din esportul total — restul fiind format din lemnărie, petrolu şi vite.

Însă criza producţiei agricole, provocată, în prima linie de reforma agrară, a continuat şi în 1926. Pentru intensificarea culturilor, micii agricultori, cari azi deţin cea mai mare parte din pământurile arabile, au trebuinţă de educaţie şi de ajutoare băneşti. În această direcţie rolul de căpetenie pe viitor revine băncilor populare.

Esportul cerealelor a fost stânjinit din cauza scumpirei şi greutăţii transporturilor şi a nestabilităţii leului cum şi din cauza urcării navlurilor maritime, provocată de greva minerilor englezi. În fine, din cauza concurenţei streine.

Principala grijă pe viitor să ne fie ridicarea agriculturii, căutând a delătura pedecile cari o jicnesc şi alăturând pe lângă cereale, în măsură înlinsă cultura leguminoaselor şi a plantelor industriale, pomicultura, viticultura, creşterea vitelor şi a păsărilor, etc.

Industria.

Valoarea producţiei noastre

industriale se ridică anual — afară de petrol — la 30 miliarde lei hârtie. Ramurile principale sunt industria alimentară, metalurgică, tecsilă şi a lemnului.

Împrejurările din 1926 nu au fost favorabile industriei naţionale. De aceea activitatea ei în general a fost redusă. Au suferit nu numai întreprinderile create printr' un războiu, dar şi cele întemeiate solid, de mai înainte. Principalele cauze ale lăncăzelei: criza economică şi financiară care a scăzut consumaţia, lipsa de credit pentru sporirea condiţiilor de producţie, impozitele prea grele, exigenţele lucrătorilor şi greutăţile de transport şi valutare.

Ridicarea taxelor vamale la import au favorizat numai unele ramuri cari sunt prea mult pârţinite, ca zahărul şi textilele al căror preţ s'a ridicat din nou în paguba consumatorilor.

Protecţia exagerată a industriei cum se proiectează prin viitoarele tarife vamale, va scumpi viaţa şi mai mult. N'ar trebui ajutate decât specialităţile, cari pot trăi fără taxe prohibitive, în special cele ce vin în directă legătură cu agricultura, aşa încât amândouă aceste ocupaţiuni să meargă mână în mână, una alimentând pe cealaltă. Este o greşeală gravă să se neglijeze agricultura, cum s'a făcut până azi.

Scrisoare din Maramureş.

Situaţia meseriilor. — De-ale „Astrei”.

O noua revista umoristica.

„Asociaţiunea pentru cultura poporului român din Maramureş” cea mai veche dar neglijată asociaţie culturală, începe a-şi găsi rostul în împrejurările date. În ultima sa adunare din 19 Nov. a. trecut a hotărât înfiinţarea unui *cămin de ucenici*. S'au şi înscris câţiva membri fondatori şi s'au emis păreri multe şi bune, însă sărăcia crescândă pune capăt planurilor idealiste. Statul e lipsit de fonduri, aceasta ne-o dovedesc celelalte internate, mai ales cel

dela şcoala normală, devenit focar de tuberculoză.

Judeţul şi oraşul Sighet trăesc din datorii şi ajutoare de stat. Dacă situaţia este tristă, nu trebuie să desperăm. Pe cale socială ne putem ajuta ca să ne avem meseriaşi noştri şi fără cămin, cel puţin deocamdată până vor veni vremi mai bune. Reuniunile de meseriaşi şi singuraticii meseriaşi inimoşi pot veni în ajutorul Maramureşului, ca să plaseze băieţi la meserii şi comerţ în centrele româneşti mai idealiste, de unde să ne revină ca români, ca oameni de caractere şi ca buni creştini.

Sighetul e cel mai infect cuib, cel mai demoralizat haider şi oraşul egoismului lipsit de scrupule. Nu avem meseriaşi români şi micul mănunchi nu e organizat, meseriile sunt monopol evreesc, cari nu primesc creştini de ucenici ori dacă-i primesc fac din ei „cârpălai”. Şi oare de semidocji şi cârpălai ne arde !?

Şcoala de arte şi meserii din Vişăul de sus nu o putem popula din lipsă de burse şi singura ei secţie de lemnărit nu o putem desvolta. Cum să şi visăm o clasă mijlocie din pu

agentului. „Acum trebuie să plăteşti, altfel îţi iau porcul”. Mai fiind vreme până la plecarea autobuzului, din nou i-a deschis uşa creştinului. De data aceasta după cum mi-se spune, era acasă numai soţia datornicului, mamă la patru copii măruneţi. O nouă provocare, dar acum cu *îmbrânceli spre primărie, ca să ia proces verbal.*

Femeia n'a avut încontro, a trebuit să plece. În lipsa ei o copilă cam de 3 ani s'a suit pe coltonul maşinei de fier şi deacolo s'a rostogolit pe tablele înfierbântate. Până când i-a sărit în ajutor un frăţior de vre-o 6 ani, ea s'a ars pe faţă, la mâni şi la trup. Copila se sbate în chinuri grozave fiind puşine speranţe de scăpare.

Tocmai voiam să închei aceste rânduri când clopotele bisericii vestesc jalnic stingerea din viaţă a unei copile nevinoate. Glasul lor imploră iertare, însă cer stăruitor îndreptare, îndreptare...

Delasat.

Serbarea centenarului lui Beethoven la Braşov.

În întreaga lume civilizată se serbează în acest an centenarul morţii lui Beethoven. În oraşele mai mari se va reprezenta din acest prilej întreaga operă de muzică de cameră, solo şi de orchestră, precum şi „Fidelio”.

La Braşov se vor prezenta complet şi în întregime cele 10 sonate pentru vioară şi pian, cari se vor executa, într'un cânt suntem informaţi, numai în Braşov şi pentru prima oară în Ro-

mânia într'o serie de trei concerte consecutive.

Execuţiile la vioară le-a preluat celebrul violinist germano-american Floricel de Reuter iar cele la pian cea mai bună pianistă ungară a Ardealului Piroška Hevesi. Aceste concerte de sonate vor avea loc la 15, 16 şi 18 Ianuarie în aula liceului Honterus.

Pentru cei cari vor cerceta toate trei concertele, preţurile s'au redus mult. Vânzarea biletelor a început azi în biroul de concerte „Klingsor”.

